

ҚР ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ
МИНИСТРЛІГІ С.Д.
АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА
УНИВЕРСИТЕТІ

МИНИСТЕРСТВО
ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РК
КАЗАХСКИЙ
НАЦИОНАЛЬНЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ
С.Д.АСФЕНДИЯРОВА

*Тақырыбы: Дамыған елдердегі экономикалық өсу
ерекшеліктері*

*Қабылдаған: Жұматай Ж.
Дайындаған: Алжан Г.
Факультет: ТФП
Курс: 1 Тобы: 003-01*

Алматы 2016

Жоспар:

- Экономикалық өсу
- Мемлекеттердің экономикалық жағдайы
- Дамыған 7 мемлекеттің экономикалық ерекшеліктері
- Қазақстан Республикасының экономикасы және дамуы
- Қорытынды
- Пайдаланылған әдебиеттер

Кіріспе

- Экономикасы *дамыған елдерге* БҰҰ сараптамасы бойынша: Батыс Еуропа елдері түгел, АҚШ, Канада, Жапония, Австралия, Жаңа Зеландия, Израиль, Оңтүстік Африка Республикасы, сол сияқты *өтпелі экономикалы елдерге* Шығыс Еуропа мен ТМД-ның кейбір елдері жатады. Дүние жүзі бойынша олардың жалпы саны 50-ден астам, ал қалғандары дамушы елдер болып табылады. Бұл топтағы елдер өз кезегінде ішкі айырмашылықтары мен экономикалық даму деңгейіне, тарихи ерекшеліктері мен даму дәрежесіне қарай бірнеше топшаларға бөлінеді. Мысалы, дамыған елдер типологиясы құрамынан төрт топшаны бөліп көрсетуге болады. Олардың түгелдей дерлік экономикалық-әлеуметтік даму деңгейі мен экономикалық әлеуеті жоғары. Экономикасының құрылымы мен оның халық-аралық географиялық еңбек бөлінісіне қатынасу дәрежесімен және әлемдік өндірістегі бұл елдер үлесінің қомақты болып келуімен сипатталады.

*Экономикалық өсу -
өндірістің нақты
көлемінің табиғи
дәрежесінің ұзақ
мерзімді өзгерістері.
Ол ЖҰӨ-нің нақты
көлемінің өсу
қарқынымен
өлшенеді.*

Экономика

```
graph TD; A([Экономика]) --> B[Дамыған елдер]; A --> C[Өтпелі экономикалы елдер]; A --> D[Дамушы елдер]; B --> E[ ]; C --> F[Шығыс Еуропа мен ТМД-ның кейбір елдері]; D --> G[Азиядағы Африкадағы Латын Америкасындағы тәуелсіз елдердің тобы];
```

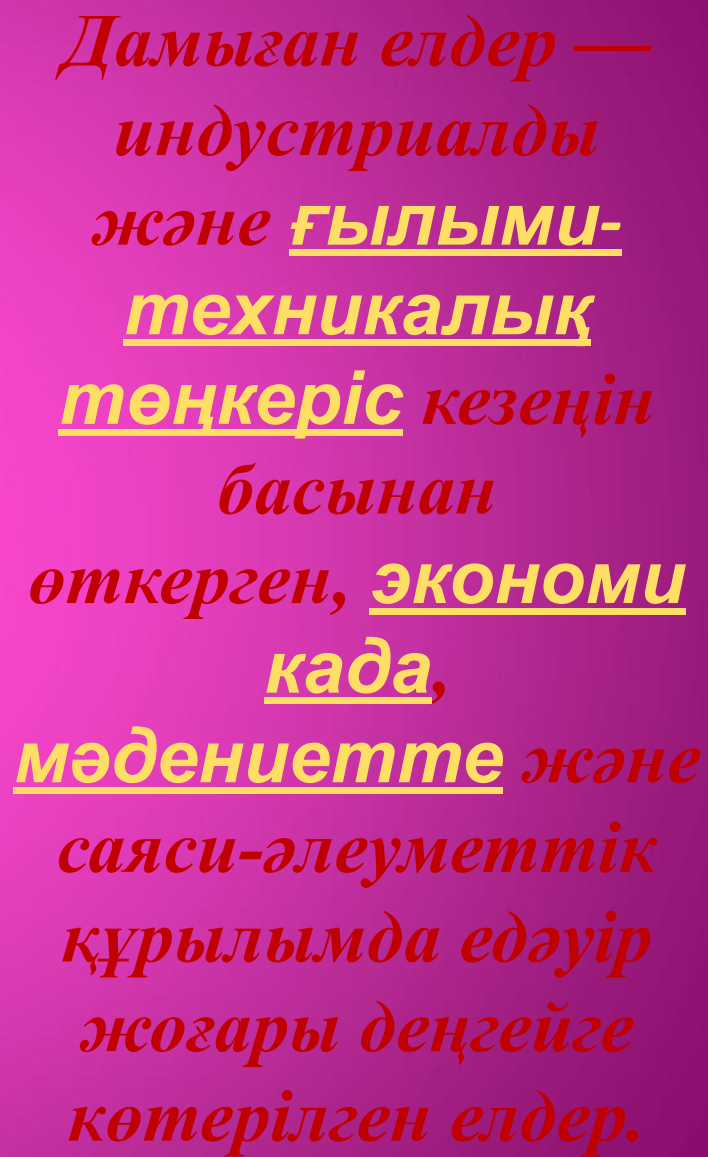
Дамыған
елдер

Өтпелі
экономикалы
елдер

Дамушы
елдер

*Шығыс Еуропа
мен ТМД-ның
кейбір елдері*

Азиядағы
Африкадағы
Латын
Америкасындағы
тәуелсіз
елдердің тобы

БЕЛАРУСЬ, ҚАЗАҚСТАН ЖӘНЕ РЕСЕЙ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ИНТЕГРАЦИЯСЫНЫҢ МАҚСАТТАРЫ

Экономиканы нығайту арқылы
даму тұрақтылығын арттыру

Ұлттық мемлекеттілікті
нығайту

Ұлттық экономикаларды
дамыту үшін жаңа
мүмкіндіктер ашу

БЕЛАРУСЬ, ҚАЗАҚСТАН ЖӘНЕ РЕСЕЙ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ИНТЕГРАЦИЯСЫНЫҢ ҚАҒИДАТТАРЫ

*Дүниежүзінің саяси
картасында 230-дай
мемлекет
бар. Экономикасы жақсы
дамыған ерекше топты
«Ұлы жетілік» елдері
құрайды. Олар:
Ұлыбритания, Франция,
Германия, Италия, АҚШ,
Канада, Жапония.*

Ұлыбритания

Ұлыбритания — жоғары дамыған өнеркәсіпті ел. Ол халықаралық еңбек бөлінісінде өнеркәсіп өнімдерін шығарады. Өнеркәсіп өндірісінің жалпы көлемі бойынша Ұлыбритания дүние жүзінде бесінші орын

(АҚШ, Жапония, Германия, Франциядан кейін) алады. Ұлыбритания өнеркәсібі негізінен сырттан әкелінген шикізаттарды пайдаланады. Бір жағынан Ұлыбритания өнеркәсібіне өндіріс пен еңбекті ұйымдастырудың озық технологиясы, ең жаңа құрал-жабдықтар мен басқарудың жетілдірілген әдістері қолданылатын қазіргі заманғы салалардың жылдам дамуы, екінші жағынан, ескі дәстүрлі салалардың артта қалуы тән.

Франция

Франция экономикасы дүниежүзілік шаруашылықтын ажырамас бөлігіне айналды. Сыртқы сауда экономикалық өрлеуге негіз болып отыр. Экспорт көлемі жөнінен ел батыс Еуропада тек Германияны ғана алға салады. Соңғы жылдары әскери техника мен қару – жарақты сыртқа сату жөнінде АҚШ – тан кейінгі екінші орынға шықты. Импорт көлемі жөнінен Франция Жапониямен қатар АҚШ ,Германиядан кейінгі үшінші орынды бөліседі. Франция – халықаралық туризм орталығы. Қазіргі кезде Франция жылына 77 млн – дай шетел туристері қабылдайды. Елдің сыртқы экономикалық байланыстарын дамытуда туризмнің маңызы зор.

Германи

Германия аса жоғары^Я дамыған индустриялы – аграрлы ел. Ауыл шаруашылығында халықтың 5 %-і ғана жұмыс істегенмен, еңбек өнімділігі өте жоғары. Туризм жақсы дамыған. Ел экспортқа машина, құрал-саймандар, химия өнімдерін, жеңіл өнеркәсіп өнімдерін шығарды.

Германия Қазақстанның егемендігін 1991 жылы 31 желтоқсанда таныды және дипломатиялық қатынастар орнатты. Екі ел арасында экономика, ғылым, техника т.б. салалар бойынша келісімдер жасалған. Тарихи отанына қайтуға рұқсат етілгеннен кейін 700 мыңнан аса қазақстандық немістер Германияға қоныс аударды. Германия инвестициясы Батыс Қазақстандағы мұнай және газ орындарын барлау қызметіне, Солтүстік Қазақстанда аса ірі электр станциясын салуға, Астанада әуежай салуға, т.б. салаларға жұмсалуда. 400 ден аса қазақстандық жастар Германияда білім алуда. Екі ел арасындағы қарым-қатынас жылдан-жылға ұлғая түсуде.

Италия

Италия – әлемдегі аса жоғары дамыған жетекші елдердің бірі. Ұлттық табыс көлемі (1146,2 млрд. АҚШ доллары, 1997) жағынан дүние жүзінде АҚШ, Қытай, Жапония, Германия, Франциядан кейін 6-орында, оны жан басына шаққанда 3-орында. Экономикасында шет ел капиталының үлесі үлкен. Ауыл шаруашылығы жоғары деңгейде. Теңіз саудасы жақсы дамыған: экспорттың 60 – 65%-ы, импорттың 80 – 90%-ы сауда флотының үлесінде (жүк тасу мөлшері бойынша әлемде 10-орында).

Италия – аса ірі туризм орталығы (жылына 50 млн-нан аса адам туристер келеді). Ел сыртқы сауда мөлшері бойынша дүние жүзінде 6-орында. Сыртқы саудадағы негізгі әріптестері Еуропалық одақ елдері (ең алдымен Германия, Франция, Ұлыбритания) – 40%-дан астам, АҚШ (7%), Жапония, Орталық және Шығыс Еуропа елдері, т.б.

Қазақстанмен қарым-қатынас жақсы жолға қойылған. Италия еліміздің экономикасындағы шет ел инвесторлары арасында 7-орында. Республикада 12 италиялық фирма өкілдігі, 46 бірлескен компаниялар жұмыс жасайды. Оның ішінде аса ірілері ретінде “Аджип” (Қарашығанакта), “Сайпен”, “Ди Анжели Индейстриз”, т.б. айтуға болады

Америка Құрама Штаттары

Құрама Штаттарының «аралас экономикалы ел» деп аталады ондағы үкімет пен жеке бизнестің экономикадағы маңызы бірдей болғандықтан дейді. Шынына келсек, Америка экономикасының тарихындағы пікірталастың көбі қоғамдық және жекеменшіктің салыстырмалы рөлі жөнінде. Американың еркін кәсіпкерлік жүйесі жекеменшікке көңіл бөледі. Жеке бизнес тауар мен қызметтің көп бөлігін өндіреді. Ол өнімнің үштен екісі тұтынушыларға кетсе, үштен бір бөлігін үкімет пен бизнес сатып алады. Тұтынушының маңыздылығы сонша, кейде АҚШ «тұтыну экономикасы» бар мемлекет ретінде сипатталады.

Канада

Канада халқының әл-ауқаты жағдайы жағынан әлемдегі ең алдыңғы қатарлы елдердің бірі.”Экономикалық әріптестік және даму халықаралық ұйымы”-ның мүшесі болып табылады. Канада әлемдік сауда АҚШ, Ұлы Британия және Жапония ел айналымы жағынан алғашқы ондыққа кіреді. Канаданың экономикалық секторын үлкен жетістікке жеткізіп отырған тау-кен өндірісі, мұнай-газ саласы, ауылшаруашық саласы және қызмет көрсету салалары болып саналады. Жұмысшылардың $\frac{3}{4}$ бөлігі осы қызмет көрсету саласында жұмыспен қамтылған. Бидай мен астық тұқымдас дақылдарды үнемі шет елдерге сатып отырады. Елдің солтүстік аймақтарында ауылшаруашылығы климаттық жағдайларға байланысты дамымаған. Мырыш пен уран, сондай-ақ, алтын, никель сынды бағалы металлдар Канадада көптеп өндіріледі. Алмаз өндіруден әлемде екінші орын алады.

Жапония

Жапония экономикалық көтерілуінің басты міндеті ретінде оның барлық негізгі көрсеткіштерін: ішкі ұлттық өнімінің, өнеркәсіп өндірісінің, еңбек өнімділігі мен экспорттың т.б. өсудің жоғарғы қарқынына ғылым мен техникалық жаңашыл жетістіктерді еңгізу мен минималды шығымен максималды нәтиже алу негізінде жету болды.

Жапония елінің әлемдік экономикалық держава қатарына қысқа мерзім ішінде шығуына елдің, негізгі мақсаты ұлттық құндылығымен шетел жетістіктері және тәжірибелерге арнайы жағдайда жоғары дәрежеде бейімделуі болған майысқан экономикалық саясат жүргізуі себеп болды.

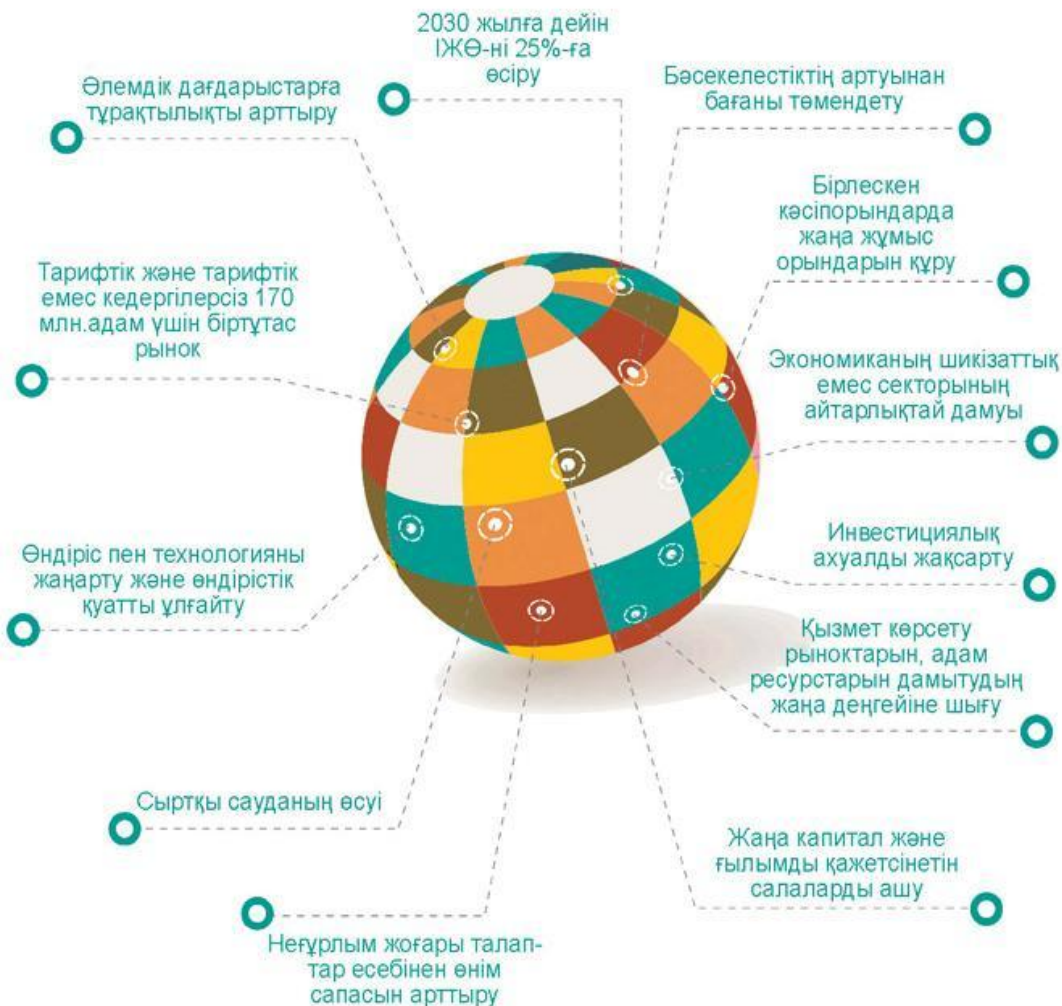
Қазақстан

“Қазақстан — 2030” бағдарламасын жүзеге асыру барысында тәуелсіз еліміздің басты табыстары мен жетістіктері — мемлекеттің қауіпсіздігін нығайту және экономикалық өрлеу болды. Бұл барлық қазақстандықтардың өсіп-өркендеуіне, әлауқатының артуына кең өріс ашты. Оған дәлел ретінде әлемдегі ең күшті мемлекет — АҚШ-тың Қазақстанға нарықтық экономикасы бар ел мәртебесін беру туралы шешімін ерекше атап көрсеткен жөн. Қазақстанның ТМД елдері арасында осы мәртебені бірінші болып алуы кездейсоқтық емес. Ол болашақта республиканың нарық қатынасына көшкен ел ретінде Дүниежүзілік сауда ұйымына кіруінің оңтайлы алғы шарты болып табылады.

ЕУРАЗИЯЛЫҚ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ОДАҚ: БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІКТІҢ ЖАҢА БИКТЕРІНЕ!

ЕАЭО-ҒА ЕНУДЕН ҚАЗАҚСТАН ҮШІН ТИІМДІЛІКТЕР

Қорытынды

Қазіргі жоғары оқу орындарында барлық мамандыққа оқып жүрген студент жастардың экономикалық теория негіздерін үйрену арқылы практикалық мәселелерді тезірек дұрыс шешуіне болады. Республикамызда дарынды, шет тілдерді білетін жастар аз емес, олардың бір тобы АҚШ-та, Англияда, Францияда, Германия, Оңтүстік Корея, Жапония, Түркия сияқты елдерде бизнес, маркетинг, менеджмент, банк жүйесі, финанс-валюта, баска да қалыптасқан казіргі заманғы рыноктық инфрақұрылымның заңдылықтарын үйренуде. Бұл прогрессивті бағыт одан әрі дами бермек. Және ел экономикасын дамытуда бүгінгі жастарға сеніміміз мол!

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Бимендиева Л.А. «Экономикалық өсу – ұлттық экономиканың қызмет етуінің нәтижесі ретінде» // *Хабаршы журналы № 6, 2004 ж.*
2. Бердалиев К.Б. «Қазақстан экономикасын басқару негіздері», *Алматы – 2001.*
3. Жүнісов Б., Мәмбетов Ұ., Байжомартов Ү. «Нарықтық экономика негіздері» *Алматы «Экономика»-2000ж*
4. Көшенова Б.А. «Ақша, Несие, Банктер, Валюта қатынастары» *Алматы «Экономика»-2000ж*
5. Мақыш С.Б. «Ақша айналысы және несие», *Алматы – 2000 ж.*
6. Мэнкью Н.Г. «Макроэкономика», *Москва 1999 г*
7. Мауленова С.С. «Экономикалық теория». *Алматы – 2004.*
8. Мамыров Н.Қ., Есенғалиева Қ.С. «Микроэкономика». *Алматы – 2000 ж.*